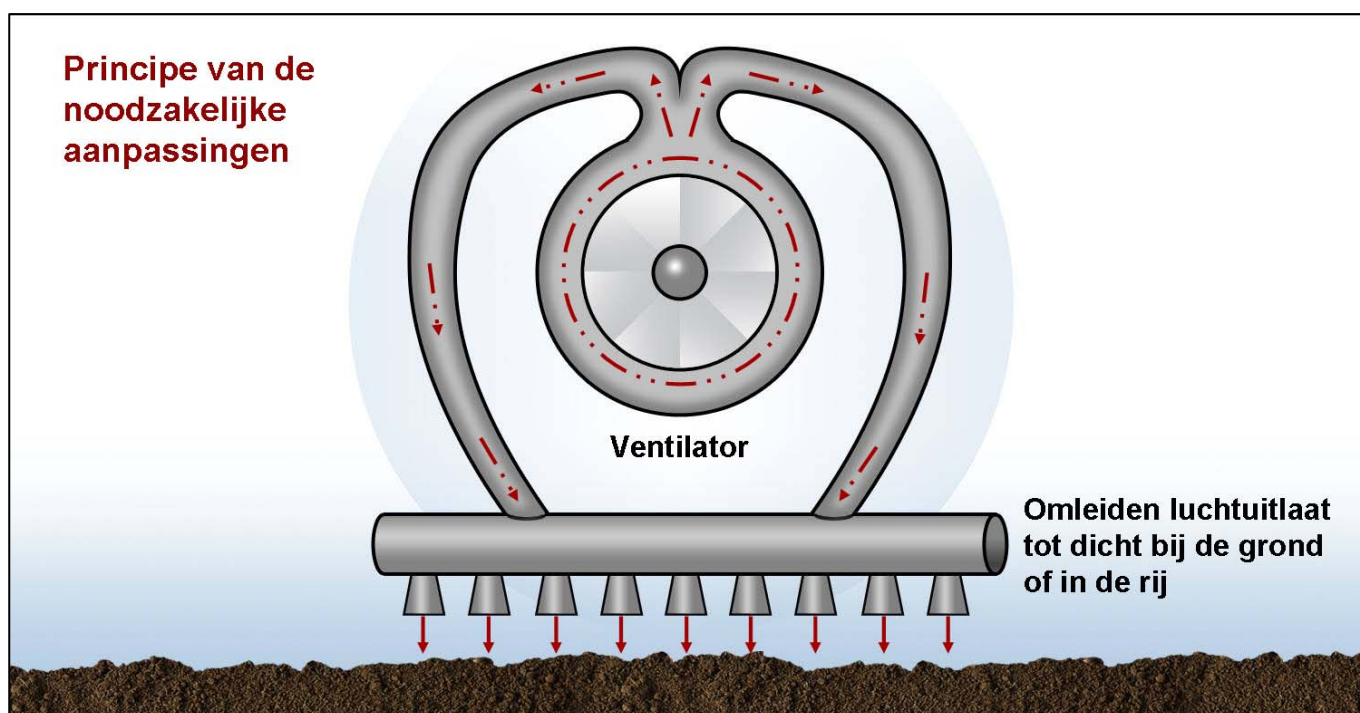

Nieuwe eisen uitzaaien maïs

In 2008 leidde de combinatie van slecht gecoat maïszaad, ongunstige weersomstandigheden en het zaaien met pneumatische zaaimachines in het buitenland tot hoge bijensterfte (zie kader Bijensterfte in het buitenland). Om dergelijke incidenten in Nederland te voorkomen, heeft het Ctgb vanaf komend teeltseizoen (dus per 1 januari 2010) nieuwe maatregelen ingesteld voor de behandeling van zaad, de zaaimachines en zaaiomstandigheden.

Ten eerste mag behandeld zaad maximaal 0.75 g stof per 100.000 zaden bevatten. Dit is de verantwoordelijkheid van de zaadontsmettingsbedrijven en deze restrictie (zie ook kader Restricties vanaf het komend seizoen) wordt vermeld op het wettelijk gebruiksvorschrift. Voor reeds gecoat zaad geldt deze norm overigens nog niet.

Verder gelden maatregelen voor het uitzaaien. Pneumatische (onderdruk/vacuüm) zaaimachines dienen voorzien te zijn van zogenaamde deflectoren. Met deze deflectoren wordt de luchtstroom afgebogen naar de grond in plaats van ongecontroleerd de lucht in geblazen: zie illustratie 'Principe van de noodzakelijke aanpassingen'.

Onderzoek heeft aangetoond dat deflectoren een sterke driftreductie (>85%) laten zien. Daarnaast is zaaien bij sterke wind verboden en mag bij het vullen het eventueel aanwezige stof onderin de zaaizaadzak niet overgebracht worden in de zaaimachine. Deze restricties vindt u op de zakken met zaad.

Deze maatregelen zijn in overeenstemming met nieuwe Europese richtlijnen voor vier voor bijen zeer giftige stoffen (thiamethoxam, clothianidin, fipronil en imidacloprid) en gelden ook voor methiocarb. Met de gezamenlijke maatregelen wordt de hoeveelheid werkzame stof buiten het veld sterk teruggedrongen.

Aanpassingskits

Aanpassingskits om uw zaaimachine aan te passen aan de nieuwe eisen voor deflectoren zijn te koop bij de machinefabrikanten. Ook komt het bedrijfsleven met een nadere instructie voor het eventueel zelf aanpassen van de zaaimachine. Zie voor meer informatie www.agrotechniek.org.

De maatregelen gelden in eerste instantie alleen voor met insecticide behandeld maïszaad, maar worden in de toekomst mogelijk uitgebreid naar andere teelten.

Restricties vanaf het komend seizoen

De restricties ter bescherming van bijen zoals ze binnenkort te vinden zijn.

- Op het wettelijk gebruiksvoorschrift:
Behandeld zaad mag bij het opzakken geen hoger stofgehalte hebben dan 0,75 g stof per 100.000 zaden (volgens de Heubach-methode).

Om de bijen te beschermen moet blootstelling via stofdrift geminimaliseerd worden. Om dit te bereiken dienen bij het uitzaaien van het behandelde zaad specifieke instructies gevolgd te worden die vermeld staan op de zakken behandeld zaad.

- Op de zakken met behandeld zaad:
 - **Voor het zaaien**
Breng bij het vullen het eventueel aanwezige stof onderin de zaaizaadzak niet over in de zaaimachine.
 - **Bij het zaaien**
*Zaai geen behandeld zaad bij sterke wind en zaai de aanbevolen hoeveelheid zaaizaad.
Wanneer een pneumatische zaaimachine wordt gebruikt, moet de luchtstroom met eventueel daarin aanwezig stof van behandeld zaad naar het grondoppervlak of in de grond worden gericht via zogenaamde deflectoren.*

Bijensterfte in het buitenland

In 2008 heeft het zaaien van maïs tot grote bijensterfte geleid in Duitsland, Frankrijk, Italië en Slovenië. Een grote partij maïszaad had een ondeugdelijke coating gekregen. Daardoor kwam bij het zaaien veel meer stof vrij dan gebruikelijk. Dat stof bevatte de voor bijen zeer giftige stof clothianidine. Toevallig waren de weersomstandigheden dat jaar zodanig dat ten tijde van de maïszaai veel bijen voedsel zochten op bloeiende planten naast de maïsvelen.

Zaden van maïs worden met pneumatische (onderdruk/vacuüm) zaaimachines in de grond gebracht. De machine blaast de lucht die daarbij vrijkomt omhoog of opzij. Stof in die lucht kan daardoor naast het maïsveld terecht komen.

De combinatie van de verkeerde coating en uitzaai onder ongunstige weersomstandigheden met drift veroorzakende zaaimachines had in 2008 ernstige gevolgen voor bijen.